O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlayman”
GulDU rektori
_____________ M.T.Xodjiyev
“29” 08 _________2024-yil

AMALIY SAN’AT VA DIZAYN KAFEDRASI

KOMPOZITSIYA FAN

SILLABUSI

(Komp1707)

Bilim sohasi:	**200000**	– San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	**210000**	– San’at
Ta’lim yo‘nalishi:	**60210500**	– Rangtasvir: dastgohli

Guliston – 2024

Сканировано с CamScanner

© Ushbu hujjat Guliston davlat universiteti mulki hisoblanadi va uni oluvchilar uchun maxfiy bo'lib, to'liq yoki qisman nusxa ko'chirilishi, tarqatilishi yoki ko'paytirilmasligi yoki uchinchi shaxslarga berilmasligi kerak. Ushbu materialni ko'paytirish, tarqatish, nusxalash, oshkor qilish, o'zgartirish, tarqatish yoki nashr etishning har qanday shakli qat'iyan man etiladi.

Kun	
Avgust 2024	Ushbu sillabus Guliston davlat universiteti kengashining 2024-yil "28" 08 dagi 1 - sonli bayonnomasi bilan maqullangan.
	Tuzuvchi: D.Karshiboyeva – Amaliy san'at va dizayn kafedrasi stajyor o'qituvchisi
	Taqrizchilar: R.Xayrov. - GulDPI, Ijtimoiy fanlar va san`atshunoslik kafedrasi mudiri p.f.d., dotsent N.Jumaboyev - Amaliy san'at va dizayn kafedrasi kafedrasi katta o`qituvchisi

Izoh: Ushbu fan dasturi *Bergen universiteti (Norvegiya), KTH Royal Institute of Technology (Shvetsiya, National University of Singapore (NUS) (Singapur) The University of New South Wales (UNSW Sydney)* ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi.

Сканировано с CamScanner

Mundarija

Komp1707: ….,………………………

1. Fan tavsifi ………………………………………………………
2. Fanning dastlabki rekvizitlari……………………………………
3. Fanning maqsadi……………………………………
4. Ta'lim berish natijalari……………………………………
5. Ta'lim berish usullari……………………………………
6. Soatlar/Kreditlar……………………………………
7. Fanning tarkibiy tuzilishi……………………………………
8. Talabalar bilimini baholash……………………………………
9. Adabiyotlar……………………………………
10. Akademik talablar……………………………………

+

Сканировано с CamScanner

1.Fan tavsifi

Ushbu kompozitsiya fani orqali talabalar yoki bo'lajak mutaxassislar ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini bilish talab etiladi. Bu talabalarning o'z navbatida tasviriy san'atda estetik did va tasavvur olamini boyitish uchun xizmat qiladi.

Fanning vazifasi - Kompozitsiya realistik asar yaratish qonun qoidalari bo'yicha talabalarda nazariy bilimlarni shakllantirish asoslari sifatida tasviriy san'at barcha turlari – rangtasvirda xam badiiy ijodning asosiy maqsadi hisoblanadi. U yaratiladigan badiiy asar plastik tizimi va uning mazmun mohiyati o'zaro bog'liqligi, badiiy jihatlarining kompozitsiya g'oyasiga mosligini belgilab beradi. Bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'lish uchun talabalar quyidagilarni o'zlashtirishi lozim: kompozitsion asar yaratish jarayonida rangtasvir san'atining o'ziga xos xususiyatlarini anglash, xomaki chizgilar, natura (tasvirlanuvchi qomat), asar qaxramonlari jussalari plastikasi va ritmikasi, qiyofasi ifodaliligi, yaxlit qiyofa ifodali silueti, interer va tabiat manzaralari mavzuga doirlik xislatlari, tanlangan mavzuga mos bajariladigan etyudlar, mavzu doirasida kompozitsion ifodalilikka xizmat qiluvchi tasviriy ashyolar, kompozitsion muhit tashkil etuvchi atributlar singari tasviriy ashyolar jamlash, rassom tomonidan bajariladigan san'at asari sifatida shakllanishida ko'plab badiiy asar yaratish qonun qoidalarini o'rganish va ijodkor sifatida unga bo'ysunish, rassom san'atkor sifatida esa voqelikka bo'lgan dunyoqarashni belgilovchi falsafiy mushoxadani o'stirish, unga rioya etish va amalda qo'llay bilish uchun xizmat qiladi.

2.Fanning dastlabki rekvizitlari

Ushbu fanni o'zalshtirish uchun san'at va gumanitar fanlar turkumiga kiruvchi chizmatasvir, rangtasvir, rangtasvirda materialshunoslik, plastik anatomiya va ashyoda ishlash fanlaridan zarur bilimlarga ega bo'lish talab etiladi.

3.Fanning maqsadi

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarning rangtasvir fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.

4.Ta'lim berish natijalari

Ushbu fanni muvaffaqiyatli tugatib, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

Kompozitsiya fanining kelib chiqishi va rivojlanishi, tasviriy san'at qonun-qoidalari, tasviriy san'at turlari, janrlari, yetuk tasviriy san'at arboblari, talabalarda badiiy tafakkur, ijodiy qobiliyat, ko'rib eslab qolish, fazoviy tasavvurni shakllantirish; san'at asarlariga nisbatan estetik munosabatni, go'zallikka bo'lgan muhabbatni rivojlantirish.

5.Ta'lim berish usullari

- Guruhlarda ishlash
- Jamoa bo'lib ishlash;
- kurs ishi yozish
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; multimediali taqdimotlar yaratish.

Сканировано с CamScanner

6.Soatlar/kreditlar

Ta'lim turi	Ma'ruza Soat/kredit	Amaliy mashg'ulot Soat/kredit	Labaratoriya Soat/kredit	Mustaqil ta'lim Soat/kredit	Jami Soat/kredit
Kunduzgi	3-semestr uchun				
	0	15	0	15	30/1 ✓
	4-semestr uchun				
	0	15	0	15	30/1 ✓
Jami	0	30	0	30	60/2

7. Fanning tarkibiy tuzilishi

№	Mavzular	soat	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari	soat
3-semestr				
1	**1-mavzu. Yozgi amaliyot vaqtida to'plangan tasviriy ashyolar asosida kompozitsion asar yaratish.**	1	**Kompozitsiyada ritm qonuni.**	1
2	G`oya va qoralama bajarish	1	Kompozitsiyada harakat qonuni	1
3	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	Qonuniyatlar asosida kompozitsiya bajarish	1
4	Ishni detallashtirish	1	Kompozitsiya yaratish	1
5	Ishni yakunlash	1	Ishni tugallash	1
6	**2- mavzu. Yurt mustaqilligiga bag'ishlangan vazifa. Industrial O'zbekiston.**	1	**Kompozitsiyada kontrastlilik.**	1
7	G'oya va qoralamalar bajarish	1	Kompozitsiyada nyuans va muvozanat	1
8	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	Qonuniyatlar asosida kompozitsiya bajarish	1
9	Ishni detallashtirish	1	Kompozitsiya yaratish	1
10	Ishni yakunlash	1	Ishni tugallash	1
11	**3- mavzu. Xalq og'zaki ijodiga kompozitsiya yaratish. ("To'maris", "Shiroq", "Alpomish"..)**	1	**Abstraktsiya to'g'risida.**	1
12	Mavzu asosida qoralamalar bajarish	1	Adabiyotlardan mustaqil izlash.	1
13	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	O'rganish, qoralamalar bajarish	1
14	Ishni detallashtirish	1	Kompozitsiya yaratish	1
15	Ishni yakunlash	1	Ishni tugallash	1
	Jami	**15**	**Jami**	**15**
4-semestr				
16	**4- mavzu. Turli xil uslublardan foydalanib, "Bahor ifori" mavzusida kompozitsion asar. (puantalizm, abstraktsiya...)**	1	**Kompozitsiyaviy markaz tushunchasini ustida ishlash va amalda qo'llash**	1
17	Mavzu asosida qoralamalar bajarish	1	Qoralamalar ishlash va markazni ko'rsatib berish	1
18	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1
19	Ishni detallashtirish	1	Mayda qismlarigacha detallashtirish	1
20	Ishni yakunlash	1	Umumlashtirish va ishni yakunlash	1

Сканировано с CamScanner

21	**5- mavzu.Klassik adabiyot asari asosida vazifa: Erkin mavzu. talaba jahon va o'zbek klassik adabiyot namunalarini o'qiydi ya syujetiga asoslanib kompozitsiyani yaratadi.**	1	**Xotirani mustahkamlash va badiiy fikrlashni boyitish maqsadida o'qigan sher yoki kichik bir hikoyaga kompozitsiya ishlash. (eskizlar asosida)**	1
22	Jahon va o'zbek klassik adabiyotlarini o’qish, tahlil qilish	1	Sher yoki kichik hikoyani o’qish	1
23	Asar asosida qoralamalar bajarish	1	Unga g'oya va qoralamalar bajarish	1
24	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1
25	Ishni detallashtirish	1	Mayda qismlarigacha detallashtirish	1
26	Ishni yakunlash	1	Umumlashtirish va ishni yakunlash	1
27	**6- mavzu.Mustaqil vazifa. (talaba o'zi tanlagan mavzu asosida).**	1	**Ixtiyoriy yo'nalish va texnikada kompozitsiya yaratish. (puantalizm monotipiya, abstraksiya yoki applikatsiya bo'lishi mumkin)**	1
28	Mavzu asosida qoralamalar bajarish	1	G'oya va qoralamalar bajarish	1
29	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1	Eskizni matoga tushurish va ranglash	1
30	Ishni detallashtirish	1	Umumiylashtirish va yakunlash	1
	Jami	**15**	**Jami**	**15**
	Jami yillik	**30**	**Jami yillik**	**30**

8.Talabalar bilimini baholash

№	Baholash turi	Topshiriqlar turi	Topshiriq soni	Har bir topshiriq uchun ajratilgan ball	Jami
1	Joriy baholash	Mustaqil ish topshiriqlari	3	3.3	10
		Amaliy mashg‘ulotlardagi ishtiroki	3	10	30
2	Oraliq baholash	Amaliy ish	2	10	20
3	Yakuniy baholash	Amaliy ish	1	20	20
		Amaliy mashg’ulotlar ko’rigi	3	6.6	20
4	Jami		12		100

Izoh: Mustaqil ish topshiriqlarini baholash GulDU Kengashining 11- sonli bayoni bilan tasdqilangan “Talabalar mustaqil ta’limini tashkil qilish tartibi” asosida baholanadi.

Talabaning semestr davomida fan bo‘yicha to‘plagan umumiy balli har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

$$UB=JN+ON+YaN$$

bu erda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

9.ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

Сканировано с CamScanner

1. 1. Xudayberganov R.A. "Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari", O'quv qo'llanma. T., Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2019 y.
2. Toshmurodov. M.E. "Rangtasvir amaliyoti" (dastgohli Rangrasvir),O'quv-uslubiy qo'llanma.Elektron resurs. T., "Chashma print", 2010 y.Z.T.Negmatulloyev Algoritmik tillar va dasturlash. O'quv qo'llanma.Toshkent. "NIF MSH", 2024, 178 b.
3. Xudayberganov R.A. "Rangshunoslik asoslari", O'quv qo'llanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.
4. Xudayberganov R.A."Tasviriy san'atda rang", O'quv qo'llanma. Elektron resurs.T. TDSI O'q. Bosmaxonasi, 2004 y.
5. Xaitov E.X «Kompozitsiya», O'quv qo'llanma. T., Cho'lpon nomidagi nashriyot- matbaa ijodiy uyi 2019 y.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Volkov N.N "Kompozitsiya v jivopisi", Metodicheskoe posobie. M., "Iskusstvo", 1977 g. 264 s. 2 ekz.
2. Kiplik D.I. "Texnika jivopisi", Elektronno'y resurs M., "Svarog i K.", 2002 g.

Axborot manbaalari

1. www.ocinka.ru
2. www.textile-press.ru
3. www.vgik.info
4. www.pencil.nm.ru
5. www.msus.org.
6. www. artacademu.spd.ru
7. www.nbgf.intal.uz
8. guldu.uz
9. unlibraryu.uz

10. Akademik talablar

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabat samimiy va beg'araz bo'lishi lozim, talaba mustaqil bajargan topshiriqlarni belgilangan tartibda elektron pochta yoki o'quv platforma orqali yuboradi va javobni ham shu tartibda oladi.

Сканировано с CamScanner